

tért a színpadra, még pedig a bátyja igazgatása alatt harmadik éve működő Nép-színház társulatába, melynek kötelékében nyolc éven át maradt. Időnkint ezalatt is fellépett a Nemzeti Színházban (így 1885. ápr. 22-én Scribe »Női harc« c. vígjátékában), 1885. okt. 15-én pedig végleg szízszerződött, Paulay Ede hívására. Színeszpedagógusi működését 1891-ben kezdte meg, előbb a Színészeti Gyakorló Iskolában volt tanárnő, majd 1892-ben önálló, nyilván joggal felruházott színészképző iskolát nyitott, mely mindmáig fennáll s hosszabb időn át az Unió (L. o.) fennhatósága alatt működött. Növendékei közül egész sora került ki a neves fővárosi művészeknek, nála végzett Jókainé Nagy Bella, Felhő Rózi, Fedák Sári, Komlóssy Emma, Ledofszky Gizella, Feledi Boriska, Somló Emma, Forrai Rózi, Tanay Frigyes, Gyenge Anna (Anne Roselle), Lábass Juci, stb.

1909. ápr. 1-én a Nemzeti Színház örökös tagjává nevezték ki, 1911. júl. 14-én pedig érdemei elismerésül I. Ferenc József királytól a koronás arany érdemkereszttel való kitüntetésben részesült. 1928. febr. havában tiszteleti tagjává lett a Nemzeti Színháznak s ugyanott 1929. ápr. 13-án diszeloádás keretében ünnepelték meg nemzeti színházi tagságának ötvenedik és művészi pályájának hatvanadik évfordulóját. Ez alkalommal Magyarország kormányzója a *signum laudisszal* tüntette ki, a főváros és a vidék művészeti és társadalmi alakulatai pedig a »Nagymama« ünnepi előadását megelőzőleg nyílt színpadon tolmácsolták előtte hódolatukat. Ez évi május hó 4-én intézetének volt növendékei rendeztek bensőséges ünnepet 40 éves színésznevelői jubileuma alkalmával. Jubileuma évében rendre vendégül látták a nagyobb vidéki városok is s mindenütt valóságos diadalünnepet rendeztek tiszteletére.

*

Hatvan esztendei működésének a mai színházi közönség jobbra már csupán a második felét ismeri a saját megfigyeléséből, de ez évtizedekben művészete egyre emelkedett, mintegy a szemünk láttára gazdagodott, ízesedett s nyert hovatovább nyilvánvaló történeti jelentőséget. Nemcsak lépést tartott színjátszásunk haladásával,

hanem annak a nagy tehetség bátorságával jóformán elébe vágott, kivált amikor pályája derekán, búcsút mondván a naiv és fiatal hősnőszerepeknek, egy ideig szinte kizárólag az ú. n. »komika«-szerep körben működött. Ez a terület meglehetősen a külső hatások birodalma, de R. itt is ki bírta bontani az egyéniség színeit: alakjait többbértűekké tette, a külső groteszkségnek valami benső visszhangját, néha szinte melancholikus aláfestését éreztette, a pusztán komikumra kiélezett alak az ő kezén bizonyos belső életet nyert, nem ríktó színezés vagy túlhangsúlyozás által, inkább a fonák külső alatt mélyebb, gazdagabban színeződött lelki valóságot sejtető diszkréciója következtében. Kitűnő megfigyelésén, hibátlan mesterségtudásán túl kedélye és humora is szabadjára szóhoz jutott. Ez a kedély nem csupa verőfény, ez a humor nem cseppentett méz: van benne egy szemernyi érdesség és fanyarság, de tökéletes színpadi hitelét éppen ez adja meg, a nevetségességnek vagy a jósnak tőle nem afféle »in vacuo« fogalmát kapjuk, hanem a valódi élettel pontosan egybevágó megjelenési formáját. Ezért is valóságos specialistája azoknak az alakoknak, melyeknél a jellem magvát csalóka külső szin takarja. Biróné nemzeti asszony (»Himfy dalai«) örökös zsembe-lődése alatt remekül éreztette az elvakulásig menő lágy szívűséget, a Pierre Wolf-féle »Titok« Jouvenelnéjában az erkölcsi szigor mögé rejtőző megértést és megbocsátást. Prielle Kornélia híres szerepeiben is rendre meghódította a kritikát és a közönséget, összehasonlításra voltaképp alkalmat sem adott, mert lélektelen utánzatra képtelen lett volna: lelkében újjá érlelte ez alakokat s azok az ő fantáziájától egyéni ízt kaptak, akár a nyersebb színek területéről valók voltak, mint Szedervári Kamilla figurája a »Proletárok«-ban vagy Trundusiáé az »Aesopus«-ban, akár pedig a finoman érzelmes stílusba tartoztak, mint Réville hercegnő az »Ahol unatkoznak«-ban, vagy Csiky »Nagymama«-ja. Ez utóbbi szerepet immár huszonhat éve játssza Prielle Kornélia örökében (1905. szept. 8. óta), s részben a Blaháné-éban is, mert színésziskolájának növendékeivel fellépett e szerepnek abban az énekes-táncos változatában is, mit Csiky